

SLOVENSKI NAROD.

Iz aja vsak dan, izvzema ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opazništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zatiranje slovenskega jezika na c. kr. ljubljanski realki.

Članek naš v „Slovenskem Narodu“ od četrtka je imel to dobro posledico, da smo od mnogih stranij dobili natančnejša poročila, kakoršnih prej nismo imeli, ker se tisti, kateri bi govoriti in pričati imeli, bojé govoriti, kar je v današnjih terorizatornih časih naravno, da si žalostno.

In — bogme — ta poročila so taka, da vidimo, daje zatiranje slovenskega jezika na c. kr. realki glavnega in osrednega mesta slovenske dežele še mnogo strašnejše, neznosnejše in slovenski narod žalivejši, nego smo, pisaje zadnji članek mislili!

Stvarno istino tega, kar tu povemo, pripravljen je podpisati pred porotnim sodom zastopati, torej bi bil vsak dementi od slavne c. kr. vlade ali direktije neumšten.

Slovenščina na ljubljanski c. kr. realki niti tistega spoštovanja in tiste svobode ne uživa kakor kak prost predmet na pr. učenje petja, angleščine, itd. K prostim predmetom učitelji dijake vsaj animirajo, od slovenščine pa učitelji dijake odgovarjajo, češ: „Učite se rajši kaj drugega, saj slovenskega jezika ne potrebujete.“ To pa je gotovo strašna demoralizacija. Kaj bi drugi učitelji rekli, ko bi učitelj slovenskega jezika dijake nagovarjal, naj se ne uče ke miže, zgodovine, risanja itd. Ogenj bi bil v strehi in sam Stremajer priteče v Ljubljano in bi disciplinarne preiskave diktiral. Tu pa slovenski učitelji ne protestirajo menda nič, ker so vsi v strahu.

Da so gg. suplentje trepetlike, kdo jim bode zameril, ker jih lahko direktor, po-

nemčen moravski Čeh, ki torej gre s trebuhom za kruhom po suhem in po blati za vsacim vladnim ukazom, ako ne stante pede, pa gotovo koncem semestra, zapodi.

Ali, da neodvisen človek, kakor je nadzornik g. Šolar te škanale tiho in brez protesta trpi, on, ki vendar sluje za rodoljuba, to razumej vrag. In (če se močno ne motimo) jeziki, torej tudi slovenščina spada pod g. Šolarjevo področje. A on, slovenski patrijot, pusti, da nemški učitelji slovenske dijake od učenja materinske odvrta in tako mladino demoralizirajo; naš jezik se tako za vrata postavlja pod njegovim nadzorstvom. Mož bodi mož, posebno on, ki se nema bati kaj bo s „familijo“, niti bati „stradanja“ po eventualno izgubljeni službi. Če taki možje molče, kako se more od oženjenega suplenta naroden pogum zahtevati?

Dalje: Tukajšnji časopis „Slovenec“ je bil prinesel popolnem resnično notico o tem kako se slovenščina tepta na ljubljanski realki. A v drugej številki je prinesel „popravek“, kateri pa je bil bolj „pokazek“, ker baš to, kar se v „popravku“ trdi, namreč: da slovenske narodnosti dijaki morajo slovenščino učiti se in le tisti je oslobojen, čegar starši ali varhi to želé, — nij resnično. Nego resnično je, da kdor učenec se hoče slovenščine na ljubljanski realki učiti, mora od svojega očeta resp. varha prinesiti dovoljenje za to! Ali nij to strašna ironija!

Najbrž je, če ne boječi g. Šolar sam, dal posredno ali neposredno v „Sl.“, ki je, da si v prvi vrsti cerkven, vendar v enacih narodnih rečeh odločen, oni „popravek“ (kukavično jajce) kak tak mož, ki se je bal, da bi se njega „dolžilo“, da je ono prvo

resnično notico „noter dal“ in bi vsled tega bila sitna zamera pri nemškutnih ali nemških direktorjih. Slobodno! A narodna žurnalistika ne pozna in ne sme poznati nobenih obzirov, in nobene zamere tam, kjer se naša narodna pravica gazi kakor tukaj.

Da se zopet k stvari vrnemo. Predno slovenski dijak iz Ribnice, iz Novega mesta, Tržiča, Notranjskega, dobi od svojega očeta dovoljenje, da sme slovenščino obiskovati, mine lahko več dnij ali celo tednov. Ta čas dijak ne obiskuje slovenske ure, zastane, in ker je ljuba mladost vedno rajša lena, prosi sam očeta, dostakrat malo podučnega, naj reče „ne“, češ, saj se imam uže drugega preveč učiti. — Ali kaj pa če oče niti pisati ne zna, a ga prvi brič poduči respective, — oslepari? Sicer so „gospodje“ učenci komotni patronje, doma tožijo, da učitelj preveč zahteva, in neodločen oče, vedoč, da je slovenščina „vogelfrei“ verjame dečaku več, nego drugim in pravi: „warum soll ich meinen buben maltraitiren lassen“. To smo včeraj na lastna ušesa čuli, kakor tudi izpoved, da je nemški profesor realke dotičnega očeta prigovarjal, naj sina ne dá s slovenščino „mučiti“. Nij li to horrendno!

Za druge proste predmete nij treba „dovoljenja“. Zadostuje, da se dijak sam oglasi. In potem mu profesor še veselje daje. Za slovenščino si sigurno podtacimi okolnostmi in pod Šolarjevim nezatim nadzorstvom ne upa noben učitelj dečkov vznjati ali animirati.

Ali se ne pravi to našim slovenskim dečkom učenje materinega jezika omrazovati, odvrtači jih od njega?

Listek.

Brič.

(Slika iz slovenskega naroda, spisal J.)

Ker je prijatelj Medvedov v včerajšnjem listu tako izvrstno naslikal kaplana, in bode gotovo svoje slike nadaljeval, — evo i mene, da mu v rokodelstvo šušmarim in z brzo roko narisam kakor z ogrom, drugega moža, ki je na kmetih poleg kaplana tudi mogočen in povsod znan, ta je brič.

Prav za prav bi bil imel biti kaplan, ali profesorji so kmalu izpoznali, da ima ajdovico v glavi. Dvojke in trojke je dobival, v šoli v zadnjem klopi, pretepaval se, fernikolal, žógo bil, le učil se malo. Tako je rinil počasi in več let do tretje šole, a dalje nij šlo. Oče njegov, z otroci obilo obdarjen a slabo plačan nižji uradnik, bil je v teoriji privrženec celbata, ker je videl,

kako zamudna in teška stvar je izreja in ohramba otók, ali ker je bil ta sin zani-kru, dal ga je iz tretje šole, iz katere so ga zapodili, v štacuno, da bi prodajal „cvebe“ in „vampirle“. Ali ker je enkrat cel sod olja po tleh izpustil, vrgli so ga ven in oče je preprosil črevljarskega mojstra, naj ga v uk vzame. Črevljarij je pol leta, mnogo tepen bil s „kneftro“ in s pestjo, ali nazadnje so ga očetu domov poslali. Enak poskušaj pri drugem rokodelcu nij bil nič uspešnejši, ker je mladi negodé sam ubegnul in služil šel za lakaja. Tudi tam nij bilo zanj, zatorej hajd v vojake, prostovoljno to se ve da. In kakor svet „Zidorius, lepo služil je cesarja“ šestnajst let. Bil je sicer tudi tam večkrat kaznovan ali ker je znal pisati in brati, prirnil je vendar do korporala. Dalje nij šlo in upanje nij bilo za to, torej vzame odpust ali „obšit“. Ker je tako dolgo „cesarja služil“, dali so mu mesto sodniškega

sluge na deželi, in sedaj je uže dolgo sodniški sluga, ali kakor se sam imenuje in terja, da ga imenujejo „rihtnik“, ali kakor ga narod v njegovi nenavzočnosti imenuje — brič.

On pozna skoro vse kmete v okrajih, posebno pa one, ki se radi tožarijo ali tožiti dajo. Nosi jim „pečati“ in „urtle“, daje si izplačati 17 kr. dostavnine, rubi jih, in oni, ki je pri okrajnem glavarstvu, v nedeljo po maši s hripavim glasom z visocega zida v barbarični slovenščini oznanuje, kaj je od gosposke na znanje dano. Pijanecc je brič gotovo. Na deželi nijsem še niti enega dobil, ki bi ne bil vinski brat. Sam ne pije rad, nego v družbi. Za družbo si pa to se ve da mora izbrati kmete, ker drug se ne vsede k njemu. Od teh zahteva, da bi mu rekli „gospod“, kar tačas res rekó, kadar potrebujejo od njega kak „svét“. In on je pripravljen za polič vina in za dobro be-

Prejšnja leta, zdi se nam da celo še lani, je bila tudi slovenščina (katera bi pri nas vendar morala še obligaten predmet biti, dokler Prus ne vlada v Ljubljani) tako postavljena kakor kak drug prost predmet t.j. relativno obligatna, vsak Slovenec se je slovenščine učil, ako nij od doma prinesel prošnje, da se oprosti, kar se je, to se ve da, strašno rado godilo. Letos je prišlo uže narobe do „dovoljenja“ in če naši poslanci in mi molčimo, bode kmalu uže prepovedano slovenščine učiti se, in čez nekaj let utegnejo se zopet uvesti palice, s katerimi bodo traktirani oni dijaki, ki bodo nemški govoreč naredili kak slovenizem, izključevani pak, ako bodo, spozabljuvši se, slovensko besedico izpregovorili.

Pa tudi sicer se uči tako brez vse sisteme, da je jasno, da se ne želi napredovanje v znanji jezika, ogromne večine davkoplačevalcev naše slovenske dežele. V nižjih razredih so pri slovenskih urah pomešani Slovenci z Nemci, ki se slovenščine uče. Poduk je torej za vse eden, (to se ve v nemškem jeziku). Ali ko Nemci niti še slovenskih črk ne poznajo, Slovenci od doma uže dobro govore iz ljudskih šol dobro beró in več ali menj uže pišejo. Nij-li tu uspešen poduk iluzoričen, ves pravi napredek imaginaren? To se dela nalašč, da se zatira jezik naših očetov in naše zemlje.

To postopanje je rodilo uže lep sad, s katerim so sovražniki naše narodnosti zadovoljni, a mi ne smemo biti. Izmej (circa) 60 dijakov višje realke (v 7., 6. in 5. razredu) se uči, ali bolje: ima dovoljenje učiti se slovenščine samo 8, govóri: osem!

To je v kratkih potezih zgodovina germaniziranja na c. kr. ljubljanskej realki. Ako jo hočejo vladni krogi, kateri so prisegli spoštovati in izpolnovati ustavo, svojo vedno v ustih nošeno „Verfassung“, ki določuje v čl. 19., da ima v Avstriji vsak narod enako pravico svoj jezik izobraževati; ako ti hočejo reč bolj na tanko zvedeti, je prav kratek pot ta, da če ne verujejo v resnico tu povedanega, pisalca tega članka pod kak koli paragraf denejo in pred kompetentno sodišče postavijo. Tja hočemo za priče povabiti direktorja c. kr. realke in vse profesorje, katere bomo, kadar vzdig-

nejo tri prste pred krucifiksom, uže pripravili usta odpreti in to škandalno stvar, ki ravnopravnosti v lice bije, še bolj pojasniti. Da se iskanje po pisatelji tega članka olajša, se s primernim spoštovanjem kar precej tu poklanja in imenuje

Urednik.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. marca.

Državni zbor je nadaljeval po kratki za ustavoverce jako neugodni Lienbacherjevi izjavi, in potem ko je predsednik Rechbauer sam obžalovanje nad tem izrekel, da se je kaj takega zgodilo, posveto- vanje o poslopijskem davku.

V državnem zboru 11. se je namreč pokazalo kako podli so nekateri **ustavoverni** vodje. Poslanec desnice je bivšemu ustavovernemu ministru in zdanjemu vodji ustavovorne stranke še eno masko z obraza potegnil. Dokazal je namreč, da je nekdo v stenografičnem protokolu skrivaj in nepooblaščen izbrisal besedo „100.000 gold. trinkgeld“ (kar je na Giskro letelo). Vsi neodvisni listi posebno „N. fremd. Bl.“ kažejo naravnost, da je ta falzifikat Giskra sam naredil, isti Giskra, pred katerim so se na pr. ljubljanski nemškutarji do tal pripogibali, ko je enkrat tukaj bil. Kdor gre skrivaj ponarejat, pačit tuje govore, ta bo skrivaj še kaj več storil.

Cesar bode — kakor se zanesljivo vé zdaj — na potu v Dalmacijo obiskal 2. aprila Trst, potem pride 4. aprila v Benetke, kjer se snide z italijanskim kraljem. Ker je ravno Benetke izvolil, zavoljo katerih je bilo tako dolgoletno sovraštvo mej Italijo in Avstrijo, je to znamenje, da popolnem prizna zedinjeno Italijo in prijateljstvo s to državo. S tem so vsi zadovoljni, k večjemu ne ultramontani. — Iz Benetk gre v Dalmacijo, kjer pride v Zader 10. aprila.

Komisija o avanziranji v **armadi** je te dni predložila svoje načrte in predloge cesarju, ki pak slednjih nij potrdil, temuč razpustil celo komisijo, katera je bila po „Militärzeitung“ tako-le sestavljena: načelnik generalnega štaba fzm. John, vojni minister general Koller, podmaršal baron Dahlen in general-major Appel. Nadzornik komisije je nadvojvoda Albrecht.

Vnanje države.

V **Peterburgu** je 4. t. m. slavil ruski car Aleksander dvajsetletnico svojega vladanja.

Novo **Francosko** ministerstvo z Buffetom na čelu, kateri je največ pripomogel, da je bila v skupščini republikanska

ustava sprejeta, bode imelo nalog spoštovanje do republike vojaškim in civilnim gosposkam vcepiti, ali z drugo besedo bonapartizem iz administracije iztrebiti.

Iz **Poznanjskega** omenjamo dones zopet dve več ali manj zanimivi vesti, prva se tika Ermelanda. Prebivalci večinom katoličani, katere pak Prusaki pri vsaki priliki proglašajo za Nemce, so kljubu ponemčevalnim pritiskom še vedno ostali Poljaki. Plemstvo je sicer ponemčeno, dá govori le nemško, in še v takov govor vpleta mnogo nemških besedij, ali narod po deželi govori rad in izključljivo poljski, čita in piše baš tako. Zaradi tega se množe glasi v poljskih novinah, naj bi se v Ermelandu razširjali spisi in knjige zabavne in podučne, ki bi narodnost poljsko branile pred germanizacijo. — Drugo poročilo je o učiteljstvu na Poznanjskem, kjer je največje pomanjkanje v tem oziru, tako je bilo na pr. lani izpraznjenih 234 učiteljskih služb. Uzroki so jasni. Kruta vlada pruska preganja vsacega učitelja, ki je le količkaj poljskega mišljenja, zaradi tega si čim dalje, tem manje Poljakov izvoli ta stan, Nemci pak zopet ne morejo podučevati mladino poljsko, da si jo vlada povsodi zatira kjer se le da. Ali vsak učitelj nemške narodnosti gre raje v druge kraje, ker baš poznanjski učitelji imajo najmanjšo plačo. Po deželi je le malo učiteljev, ki bi imeli 180 tolarjev letne plače, palivo in stanovanje. Po mestih pa malo, ki bi imeli več. Vlada pruska neče nič žrtvovati za izobraženje Poljakov, da še nasprotuje jim, ako Poljaki sami kaj hote darovati za poduk njihovih rojakov.

Nemški cesar Vilhelm je obolel. — Nemčija s smešno ljubosumnostjo ali zavistjo povsod gleda in pazi na Francosko, in v njenem strahu pred francoskim maščevanjem, ki ne izostane, denuncira enkrat, da Francoska izpodkopa nemški upliv v Srbiji, sedaj pa se Bismarkov organ berlinski „Post“ srdi, da Francoska nemški upliv v Grški izpodkopava.

Dopisi.

Iz **Kamnika** 8. marca [Izv. dop.]

Uže je malo potihnilo po našem mestecu govorjenje, o sleparijah in goljufijah, ki so se godile pri volitvah v trgovinsko in obrtnijsko zbornico. Le tu in pa tam se kdo še prička, zakaj se je pustil od nemškutarjev tako daleč za nos voditi in res marsikateri uže pravi „mea culpa“ ko je izprevidel, da tiste gradove, katere so mu obetale beriške duše, ne bo dobil. Naj mi bode samo en slučaj dovoljen, da ga čest. bralcem obelodanim. Neki tak filister mi je pred kratkim

sedo v vsaki visoko juridične stvari, če prav še menj o njej razumeje, nego vprašajoč kmet, dobre svete dajati in slovesno obljubi: „Mi, mi bomo uže videli, mi bomo uže naredili.“ Ob enem kmetske možé trdo ima in jih zmerja, da bi svojo mogočnost pokazal, in iz njegovega govora je vidno, da prav za prav so drugi gospodje, sodnik, adjunkt ali glavar in komisar, proti njemu prave muhe; kar on reče, to je. Ko se pa možje sami napijo in tudi brič mej njimi čedalje bolj rabijaten postaje, vzdigne se ta ali oni razžaljeni pijani kmet na „preklete dušo briško.“ To ga razsrdi, ker je „rihtnik“ ne „brič“; to staroslovensko pošteno ime se mu, ker je v jezikoznanstvu slabo podkovan, razžaljivo zdi, za to na mah obeta z zaporom in grozeče svojo debelo kljukasto palico vzdigne in brke mu migajo. „Koga boš ti zapiral!“ pravi oni. „Lump“, oglasi se brič, da bi imponiral; ali „udari ga no!“ vpije tretji, katerega je bil brič

pred leti enkrat za 48 ur zaprl. In predno se brič ozre, uže pade več pestij po njegovem ponošenem klobuku, in kar na enkrat ga primejo, vrata odpro in vržejo čez prag na frišno, čisto brez rešpeka oni in isti, ki so mu prej rekali „gospod“. Pobere „kosti svojega rojstva“, palico in klobuk, ki so ju za njim vrgli, nemško zakolne in zagrozi se in slovesno obeta, da bo zaprl ves „g'sindel bauerisches.“

Ali ko se strezuje, premisli si, da bi vendar ne bilo dobro, ko bi sodnik zvedel, da je bil on včeraj pijan in vsa maščevalnost izgine, prihodnjič gre v drugo kmetsko družino pit in imponirat. Tu se politikuje. On je nemškutar. Srdito zabavlja na „tisto novo slovensko špraho“, z veliko pozitivnostjo trdi, da si o Darwinovi teoriji ni pojma nema, da smo vsi Slovenci prav za prav vsi „osli“, katere bi on vse zaprl, vsacemu bi jih petindvajset po . . . naložil, pa bi bil mir. Ker se zopet tu dobi kdo, ki neče biti

deležen tako človekoljubnih mislij in ne priznava tako radikalno-liberalne politike, pride mož i tu v prepir, čegar nasledke mora skrivati pred svojim predstojnikom. Posebno ob volitvah agitira in nagovarja nemškutarje voliti, laže, da sam sebi verjame, in obeta davek znižati in odpisati, kakor da bi bili v njem obe zbornici državnega zbora, o katerih še nikdar slišal nij.

Pri vsem tem pak je vendar brič mej kmeti, posebno mej onimi, kateri ga ne poznajo od njegove slabe. t.j. pijanske strani, taka osoba, katere se boje. On je za kmeta tako rekoč prvi reprezentant vlade in države, ker on največ s kmetom v dotiko prihaja, on davek terja če nij plačan in v ječo deva človeka, ki je obsojen. Ljubi ga nikdo ne, vsak kmet vé za stih ali rim: „briči in hudiči“ ali poleg tega ima vendar strah božji pred njim kadar je navzočen in prave politične svobode si on ne misli drugače, nego: — „ko bi bričev ne bilo.“

pravil: „hudič, sem mislil, da mi bodo vsaj delat' dajali, pa dajejo drugam“. Sedaj še le izprevidi, da se mu posmehujejo in zdaj še le je prepričan, kodaj je nemškutar sladak, tedaj gotovo tudi iz vsega tega izprevidi prav lahko, da njegov izrek: „jeder schaut für sich“ nij zmirom resničen in tudi ne popolen. — Obljube, da bo zdaj zopet „naroden“ kakor je bil pred volitvami v državni zbor. No bomo videli!

Klic, kateri je v vašem cenjenem listu večkrat iskal odmeva od našega občinskega zastopa, rešen je vendar s tem, da je uže narejenih 6 svetilnic več za naše mesto, nego smo jih dosedaj imeli in narejene so res okusno, samo, da bi le svetile tako lepo in tistokrat, kadar je — tema. Tedaj drezati je vendar dobro.

V nedeljo 7. t. m. je bila v naši čitalnici jako zabavna „beseda“ z mišnim programom, kateri se je pričel z pesmijo „Sanje“, katera je bila dobro peta. Igranje na citre duet s spremljevanjem na kitaro je pri nas kaj posebnega, torej je tudi občinstvo z veseljem sprejelo to točko in lepo je bilo videti, ko je ubirala na citre mlada gospica T. Karolnikova, z igralcema, ter je to tako navdušilo občinstvo, da so morali vsled živahnega ploska še enkrat ponavljati. Tudi gledališčna igra „Svitoslav Zajček“ nas je zadovoljila, pri kateri smo videli dve novi krepki diletantovski moči, kateri gotovo tudi pri prihodnjih gledaliških predstavah nam ne bodo pomoči odrekli. Posebno pri gđ. Emi Velepich se nadejamo, da nas nij denes prvič in zadnjič počastila s svojo osobo, ampak upanje in želje imamo, videti jo še mnogokrat na našem odru.

Po besedi je bila tombola in potem društvena zabava in pevci so nas z različnimi komadi kratkočasili. Hvala jim!

Domače stvari.

— (Dr. Valand), mlad c. kr. vojaški zdravnik, iz Kranja doma, umrl je nagle smrti v četrtek v Celji. Ko je mrtveca preiskaval, urezal se je v prst, otroval si kri z mrtvaškim strupom in bil v 48 urah mrtev, žrtev svojega poklica. On zapusti mlado vdovo, hčer c. k. okrajnega glavarja Derbiča.

— (Iz Dobropolj) nam pošiljajo dopis v katerem se toži na odislega učitelja, da je starše v škodo spravljaj, ker nijso mogli otrok v šolo pošiljati itd. Na to mi odgovorjamo: Učitelji naj, kolikor se da z lepo in prizanesljivo ljudi pripravljajo, da bodo otroke v šolo dajali, ker to je potrebno in se mora zgoditi, če nečemo, da ostane naše ljudstvo neumno, če nečemo, da bo kmeta vsak brič goljufati in slepariti mogel. Sila nij pridna, in naj bo vselej zadnja. A tudi ljudje naj se dajo podučiti, da šolske oblasti jim le dobro hočejo, če jih silijo v šolo. Nekdaj še, pred 50. leti so se morali naši stari kmetje od gosposk siliti krompir saditi, češ, da je to „neumno“. In kakšna dobrota je dan denes krompir! To je le mala primera.

— (Slepar.) Tukajšnjemu „Sl.“ se piše iz Bele cerkve na Dolenjskem, da je prišel neznan gospodič v Čučjo mlako v Škocijanski fari in kmetu pravil, da je pod njegovo streho zaklad. Kmet ga pusti pod slamo iskat, in slepar naredi tako, kakor da bi bil izpod strešnika izvlekel vrečico, v kateri so

bili cekinom podobni takozvani denarji, katere je najbrž soboj imel. Te svitile igrače je hotel potem slepar kmetu prodati, a previden kmet si jih nij upal kupiti. Kar se je temu sleparju tu ponesrečilo, to mu je šlo srečno izpod rok v sosednjem kraju, kjer je neka ženica enake „cekine“ res plačala s srebrom. Ciganje, ki so skozi vas šli, so jej osvetili, da to nijso cekini. Žandarmi so sleparja uže vlovili, v Krško ga v zapor peljali, ali — baje, da je iz ječe ušel. — Naš narod treba šol in omike potem ga stoprv ne bo mogel vsak lopov tako in drugače, imovinsko in politično goljufati in slepariti.

— (Originalen mož.) Iz Kamne gorice na Gorenjskem se nam piše: 11. t. m. našel je sin svojega očeta oglarja v gozdu Jelóvici blizu planine „Vodice“ v neki oglarski bajti, ko mu je nekaj prinesel, mrtvega na pogradu ležečega. Vse poskušnje istega k življenju obuditi bile so zastoj. Tudi uzrok smrti še nij znan. Omenjeni oglar se je tudi pečal z rudarjijo in so ga imenovali po domače „prijatelja“. Od tod tudi ime njegovega rudnika, po okolici znana „prijateljeva jama“. Kar iz njegovega originalnega življenja omeniti morem, bilo je taisto čisto samotno. Prebil je mnogo let v samotni Jelóvici, in redkokrat prišel mej ljudi, kakor pravi puščavnik. Pri ljudeh nij bil prav dobro zapisan, morda za to, ker nij iz daljnih hribov k božji službi zahajal. Ko sem ga pri nekej priložnosti na lovu v Jelóvici obiskal, mi je vendar mej drugim rekel: „ob nedeljah in praznikih grem na visok rob, kamor se zvonjenje iz doline razlega in tam častim stvarnika kakor se mi zdi“. Tedaj je bil mož nedolžno obrekovan. Zadnji čas je bil tudi zmirom bolehen. In tako je v gozdu živel in v gozdu smrt našel.

— (Iz Gorice) se nam piše: Četrtek 21. t. m. so porotniki obsodili ubijalce ubozega Slovenca Lasiča iz Renč. Pet na 8 let ječe in plačanje pogrebnih stroškov, Čičigoja na 2 leti, Devetaka Ant. na 2 meseca in brata njegovega na 6 tednov. — Nj. Vel. cesar avstrijski in cesarica sta blagovolila iz svoje privatne blagajnice podariti 2000 gl., za nakupljenje posebne hiše za škrofulozue v Gradu. — Predavanje g. prof. Voduška je bilo boljše obiskano, nego prvo; g. prof. nam je jako zanimive dogodbe o zgodovini slovanskega naroda in njegovi literaturi povedal. Škoda, da je bilo njegovo jako važno predavanje prekratko. — V mestnem gledališču i druga opera „contessa D'Amalfi“ izvrstno napreduje, gledališče je vedno polno poslušalcev.

— (Iz ljutomerske okolice) se nam piše 12. t. m.: Za hudo zimo prišli so topli dnevi. Sneg se taja in po krasni ljutomerski gorici je toliko vode in blata, da človek skoro hoditi ne more. Pravijo, da je huda zima trtam, posebno tam, kjer je visoka starina, hudo škodovala.

— (Lesni črv.) Piše se nam: Pretekli mesec je bila v ormužkem okraji preiskava gozdov zaradi lesnega črva (borckenkäfer), našli so ta škodljivi mrčes v podrthih deblih na več straneh. Zarad tega se je posestnikom ukazalo, vsa podrta debela iz gozdov takoj izvoziti, da se ta črv, ki cele gozde uniči, ako se razmnoži, hitro iz gozda spravi.

— (Mož, „kateri ga nekaj nese“.) Piše se nam: 28. jan. t. l. predpoludnem po-

pil je kmet R.... M. pri sv. Miklavžu na slovenskem Štajerskem tri maselce ruma in tri maselce „weichselgeista“. Kri mu je lejala na nos in usta, — do večera nij mogel vstati — drugi dan pa je bil zdrav, kakor po navadi. Omenjeni je pred dvema leti v neki krčmi devet poličev močnega ljutomerčana popil, in to v eni uri. Kri ga je tudi takrat oblila, a drugi dan je bil zopet dober in brez „mačjega joja“. On sam pravi, da cel mesec zdrži brez kuhe in jedi, če je le kaj piti. O tem se po pravici reče, da ga dokaj prenese.

— (Vreme in nemarnost ljubljanskega magistrata.) Črez noč od petka do sobote je zopet precej snega palo, ki pa se je v soboto s starim vred hitro tajal. Vsled tega so po našem mestu take luže, da bi skoraj čolna treba bilo za prehojo. Take nesnage v ljubljanskem mestu prej nikdar nijmo bili vajeni, dokler nij nemškutarija vladala na „rotovži“.

Razne vesti.

* (Smrtna kazen.) Deželna sodnija dunajska je te dni obsodila necega Zimerja k smrti na vešala, ker je lani v jeseni vrigel svojo ljubico A. Vilimovsko po noči v Donavo, ter se potem doma polastil njene imovine in denarja. Razsodba je učinila nanj tako razburjenost, da je, vračaje se v ječo, tu začel enega izmed zaprtih pajdašev daviti, kriče pri tem: „Prej, nego me obesijo, moram vedeti uzrok!“ — Vsled tega so ga uklenili, ter zaprli samega v tamnico. Kako se tu vjema ta slučaj s teorijo, vsled katere ima biti smrtna kazen odstrašljivi izgled?

* (Nov način samomora) si je omislil minoli mesec nek Amerikan v Filadelfiji. Naredil je namreč v ledu luknjo, vteknul v njo glavo, ter jo utopil. Samo glava samomorilca je bila pod vodo, drugo truplo pak na ledu.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 14. marca 1875.

Čevljar-baron.

Burka s petjem v 3 dejanjih, prosto predelal J. Alešovec.

O s o b e:

Baroninja Rešicka, vdova	— — — — —	gđ. Podkrajškova.
Doktor Kralj, hišni zdravnik	— — — — —	gospod Šušteršič.
Grof Rodiški	— — — — —	gospod Moric.
Arabela, njegova hči	— — — — —	gđ. Namrétova.
Rafael	— — — — —	gospod Jeločnik.
Podplat, čevljarski mojster	— — — — —	gospod J. Noll.
Gospa Podplatova, njegova žena	— — — — —	gđ. Barnasova.
Teta Zajbeljnovka, Podplatova sestra	— — — — —	gđ. Ledarjeva.
Boštjan, star pom.	} pri Podplatu	gospod Eržen.
Nacelj, učencec		gospod P. Kajzel.
Marička, kuharica	— — — — —	gđ. Piskarjeva.
Polietjski uradnik	— — — — —	gospod Rus.
Jan, strežaj pri baroninji	— — — — —	gospod Bezeg.
Čevljarski pomočniki. Gostje. Godeci. Strežaji.	— — — — —	
Igra v Ljubljani: Prvo dejanje pri Podplatovih, zadnja dva pri baroninji.	— — — — —	

Pri predstavi svira ces. kr. vojaška godba 46. polka pešcev vojvode Sachsen-Meiningen:

a) Offenbach: Ouverture k opereti „Orfeus v podsvetu“.
b) Blaške: „Figaro“, velik potpouri.
c) Strauss: „Angot-Kadrilja“.

Kasa se odpre ob 7/7. uri — Začetek ob 7. uri zvečer.
Gospod SCHMIDT je bolan.

Uradno naznanilo.

14. marca 1875.

Razpisane službe: V Poljanah okrajnega zdravnika s etno remuneracijo 200 gld., do konca t. m. pri c. kr. okr. gl. varstvu v Kranji. — Služba zemljišnega knjigovodje X. stopinje do 11. apr. t. l. pri c. kr. predsedništvu okrajne sodnije v Novem mestu. — Na fužini v Kokri gozdarska služba, do 1. maja t. l.

Javne dražbe: Mat. Slejkovo iz Bukovja, 121 gld., 31. marca (II. Postojna). — Ed. Stubelovo 945 gl., 30. marca (II. Rateče). — V ljub. parnem mlinu 200 žakljev moke, 18. marca.

Zobni zdravnik dr. Tanzer,

učitelj zdravništva za zobobol na graškem vseučilišču,

bode pričel v Ljubljani „Hotel Elefant“, števil. sobe 21 in 22 v I. nadstropju, 14. t. m. svoje zdravniško in tehnično zdravljenje zob.

Ostane pak tu le 14 dni, t. j. od 14. do 27. t. m., na kar posebno opozoruje podpisani svoje p. t. pacijente. (76—1)

Gradec, 11. marca 1875.

Dr. Tanzer.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih ljudi, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošilja na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in grizli, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière gaje ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslizi na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaah pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenui Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini: kaznicah ali povzetjih.

Tuč.
12. marca:
Pri Slonu: Schiffer iz Moravc. — Nizki iz Kanja. — Kindka iz Idrija. — Baehner iz Radeč. — Schwarz iz Zid. mosta.
Pri Malici: Schmidt iz Dunaja. — Prasmarec Insbruka. — Ehrlich iz Dunaja. — Hartinger iz Bleda. — Fenebach iz Dunaja.
Pri Zamorci: Rizzato, Rizio i iz Beneck. — Blazic iz Pisce

Dunajska borza 13. marca.
(Lazno telegrafno poročilo.)
Enotni dr. dolg v bankovcih . . . 71 gld. 65
Enotni dr. dolg v srebru . . . 76
1860 dr. posojilo . . . 112
Akcijske udobne banke . . . 91
Kredne akcije . . . 36
London . . . 111
Napoli . . . 87 1/2
C. k. cekini . . . 5
Srebro . . . 104

Dobro znana in zelo obiskovana krčma, katarja in kegljišče
„Vinearje“
v Škofji Loki se na prav ugodne pogoje čez polje v njem daje. Adresa: August Deisinger v Škofji Loki. (77—1)

razpošilja instrukcije o loberjski igri, profesor matematike, vitez v. Orlic v Berlinu, Wilhelmstrasse 125. (49)
Brezplačno

Tržne cene

v Ljubljani 13. marca t. l.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — reš 3 gld. 60 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — prosó 3 gld. 10 kr.; — kuruza 3 gld. 20 kr.; krompir 2 gld. 40 kr.; — fižol 5 gld. 30 kr.; masla funt — gld. 55 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh trišen — gld. 36 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletine funt 24 kr.; svinjsko meso, funt 29 kr.; — sena cent 1 gld. 35 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Skladišče

dunajske tiskarske tovarne katuna.

Dovoljujemo si sledeči najcenejši tovarniški cenik za sezono 1875 uljudno predložiti. Svoje izdelke razločujemo v dve vrste, ter smo porok za dobroto robe in zagotavljam, da se vsako naročilo tako točno izvrši, kakor bi si naročnik sam izbral. Na zahtevanje pošljemo na ogled obširni cenik. Priporočevaje najtopleje naše podvzetje, ostajamo in se znamenjamo s odličnim spoštovanjem

vodstvo prodajalnice.

(51—4)

Cenik.

Vatli, roba.	I. četrt.	II. četrt.	Roba na kose od 30 + 50 ali 54 vatlov.	I. četrt.	II. četrt.
Vlastni izdelek v perkalinu in platna za srajce, vatel po gold.	—25	—20	¹ / ₄ 30 vatlovega platna od prediva, kos po gold.	8.—	7.—
Kosmonoški izdelki v perkalinu, kretonu in platnu za srajce, vatel po gold.	—30	—25	⁹ / ₈ 30vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	8.—	7.—
Neunkirchenski izdelki batista in jaconeta, vatel po gold.	—30	—25	¹ / ₄ 30vatlov. pranega platna za mizne prte, kos po gold.	10.—	9.—
Francozki izdelki jaconeta in mouselina, vatel po gold.	—40	—35	³ / ₄ 30vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	12.—	11.—
Giroflé-Girofla, najnovejša roba za plesno in letno obleko, vatel po gold.	—45	—40	³ / ₄ 50vatlovega nizozemskega platna, kos po gold.	14.—	12.—
Turški creton za spalne haljine najnovejšega kroja in vrste, vatel po gold.	—30	—	³ / ₄ 50vatlovega beliškega platna, kos po gold.	16.—	15.—
Percail za meblje vsake barve in dessin, vatel po gold.	—35	—30	³ / ₄ 50vatlov. irskega platna, kos po gold.	25.—	20.—
Izbran francoski brilantin, vatel po gold.	—35	—30	⁹ / ₈ rumburškega platna (samo May in Holfeld) 6 vrst, gld. 30—40—50—60—70 kos po 24 vatlov.		
Beli in gladki brilantin, vatel po gold.	—35	—30	Roba na tucate.		
Belo in ogledno tkanje za živetke, vatel po gold.	—30	—25	Žepni robci za deca z slikami ali pisanimi okraji, tucat po gold.	1.—	85.—
Kosmonoška koža za damsko in otroško obleko, vatel po gold.	—45	—40	Žepni robci za dekleta z pisanimi okraji ali obrobljeni, tucat po gold.	1. 5	95.—
Angleška platnena roba za domačo obleko, vatel po gold.	—30	—	Žepni robci za gospé, od batista ali jaconeta z pisanimi okraji, tucat po gold.	1.60	1.30
Beli chiffon, chirting in domače platno, vatel po gold.	—25	—20	Žepni robci za gospode, z pisanimi okraji ali obrobljeni, tucat po gold.	3.—	2.50
Chiffon ali percail za srajce, vatel po gold.	—35	—30	Rumburški platneni robci, tucat po gold.	3.—	2.—
Beli damastni gradl in beli ali rumeni nanking, vatel po gold.	—30	—25	Irski platneni robci, 5 vrst, gold. 4, 5, 6, 7, 8 tucat.	2.50	2.—
Brisače ročne od jaguarda ali damasta, vatel po gold.	—30	—25	Vlastni izdelki, robci od katuna za glavo, tucat po gold.	3.80	3.20
Črni orlean, vatel po gold.	—50	—40	Kosmonoški izdelki od katuna ali batista robci za glavo, tucat po gold.	3.50	3.—
Črni luster, vatel po gold.	—70	—60	Foulard robci za glavo, tucat po gold.	3.50	3.—
Črni svileni lustrin, vatel po gold.	1.20	1.—	Kosmonoški foulard žepni robci za gospode, tucat po gold.	4.—	3.—
³ / ₄ angl. rips za obleko ali dolmane, vatel po gold.	1.60	1.30	Vlastni izdelek, žepni robci za gospode, tucat po gold.	3.—	2.50
Roba za obleko, gladkih ali koženih barv, vatel po gold.	—40	—30	Platnene servijete od jaguarda, tucat po gold.	4.—	3.—
Posamezni predmeti robe.			Platnene servijete od damasta, tucat po gold.	6.—	5.—
Rumburške platnene rjuhe brez šiva, ²¹ / ₄ vatlov široke, 3 vate dolge, kos po gold.	4.—	3.—	Platnene brisače ročne od jaguarda, tucat po gold.	5.—	4.—
Barvani mizni prti h kavi raznobarvani, kos po gold.	—80	—	Platnene brisače ročne od damasta, tucat po gold.	7.—	6.—
1 pokrivač od p-queta za deca, bele ali pisane barve, kos po gold.	1.30	1.10	Servijete za desert, bele ali pisane, v damastu, tucat po gold.	3.50	2.50
Ena garnitura pokrivač za postelje in piqueta barvarena, 2 kosa po gold.	6.—	5.—	Turške hagabug ročne brisače, tucat po gold.	4.—	3.—
Mizni prti od platnenega damasta.	⁸ / ₄	¹⁰ / ₄			
	²¹ / ₄	¹⁸ / ₄			
gold. 3, 3.50, 4.50, 6.50					
Čisto lanene	Garniture, bele ali barvane v jaguardu,		za 6 oseb, 12 oseb, 18 oseb, 24 oseb, gl. 5, gl. 10, gl. 15, gl. 20.		i. t. d.
	Garniture, bele ali pisane v damastu,		za 6 oseb, 12 oseb, 18 oseb, 24 oseb, gl. 6, gl. 12, gl. 18, gl. 24.		

Pošilja se proti povzetju, zaboji se plačajo, ter prosimo, da se na firmo in številko dobro pazi, da ne prevarijo dugi nepovoljeni in krivični prodajalci.

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna, mesto, Ruprechtsplatz, št. 3, le št. 3,

zadaj za Ruprechtovo cerkvijo, naproti vходу v zakristijo.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.